

Delegació Diocesana de Pastoral Familiar
Arquebisbat de Barcelona

LA PARAULA HA HABITAT ENTRE NOSALTRES” (JN 1, 14)

Les festes de Nadal ens conviden a reflexionar sobre el centre i fonament de la fe cristiana: “La Paraula s’ha fet carn i ha habitat entre nosaltres” (Jn 1, 14). Potser es tracta d’un verset tan conegut i repetit que ja no ens fixem en el seu significat i calgui meditar-lo més detingudament.

En la vida de la fe hem d’afrontar una doble temptació. D’una banda, quan ens visita el dolor, cerquem la protecció de Déu i ens preguntem on és, perquè esperem que sigui el nostre refugi. Tanmateix, en molts moments, ens sentim desatesos. El seu silenci ens desconcerta i podem arribar a interpretar-lo com un signe de desinterès.

En aquesta situació, el nostre lament és legítim i lògic. Qui no ha alçat la mirada vers el cel per preguntar-se per què Déu no ens rescata de la tribulació? El mateix Jesús a la creu es fa ressò d’aquesta actitud tan humana i apel·la a les paraules del salm 22: “¡Déu meu, Déu meu! Per què m’has abandonat?” (Mc 15, 34). Tot i que des de la fe sigui possible viure aquesta sensació d’abandó sense caure en el descoratjament, la impotència davant dels drames de l’existència també pot encendre el foc de la rebel·lia.

En el patiment clamem a Déu o renequem d’Ell. Les contrarietats, la injustícia, la desesperació ens fan creure que Déu ens ha abandonat i, de vegades, reaccionem abandonant-lo nosaltres a Ell. El desànim apaga l’esperança. La urgència ens empeny a emetre judicis prematurs. Incapaços de suportar els moments dolorosos de la vida, ens allunyem de la solució. La pròpia malaltia ens impedeix percebre la presència del metge que ens vol curar. En comptes d’apropar-nos a Déu, el rebutgem.

Aquest és el mal del nostre temps. Les tragèdies que han assolat la nostra història semblen convidar-nos a dubtar de Déu. Les guerres provocades per l’ambició dels poderosos han privat les víctimes del consol de creure en un Déu que les estima més enllà del que pugui succeir. Recordem les esgarrioses paraules de Primo Levi, supervivent a l’Holocaust, que encara ara sacsegen les nostres consciències: “Auschwitz existeix; aleshores, Déu no pot existir.”

Ara bé, hi ha una segona temptació que pot distorsionar la nostra experiència de fe: el messianisme. La impaciència davant les dificultats fa que cerquem solucions fàcils i ràpides, com els jueus coetanis de Jesús que esperaven la vinguda d’un messies guerrer capaç d’alliberar-los del jou romà. Per això no van reconèixer l’autèntic Messies, Jesús, que assumia el rostre del Servent sofrent de Yahvé (Is 52, 13 – 53, 12).

En les religions antigues, els déus intervenien en la història i modificaven el rumb dels esdeveniments seguint el seu caprici. Irrompien en el món dels homes, però no hi habitaven.

Aquesta creença queda reflectida en el teatre de l’antiguitat clàssica, on els conflictes es resolien al final de l’obra amb l’aparició d’un *deus ex machina*, “un déu des de la màquina”. En el moment culminant, es produïa el desenllaç: una grua (*machina*) introduïa la deïtat corresponent (*deus*) que, des de fora de l’escenari, arreglava el problema gràcies al seu poder sobrenatural. Aquesta mentalitat arcaica i màgica perviu en moltes falses espiritualitats que prometen panacees per enganyar els ingenus.

La fe cristiana és ben diferent. Lluny de limitar-se a visitar-nos esporàdicament, Déu ha volgut viure prop nostre. No es manté fora de l’escenari de la història; intervé des de dins. Aquest és el testimoni de la Bíblia, un Déu que es fa història. Un Déu solidari amb l’èsser humà, en particular, amb les víctimes.

A l'Antiga Aliança, Israel gaudia del privilegi de la proximitat de Déu (Dt 4, 7), ara bé no era un Déu accessible. Habitava enmig d'ells, però amagat en un Santuari de difícil accés (Ex 25, 8). Déu es feia present a la columna de foc, a l'Horeb, al Tabernacle, al Sant dels Sants del Temple de Jerusalem. Estava amb el poble, però d'una manera molt restringida. Només podien apropar-se uns pocs escollits: Moisès, els reis, els sacerdots, els profetes...

Aquesta situació era un primer pas en l'acostament de Déu als homes. L'Antic Testament ens prepara per a la revelació de Jesucrist. En Ell, Déu habita plenament enmig del seu poble, no com un ésser estrany, indiferent respecte les seves vicissituds, sinó assumint la humanitat en totes les seves dimensions, incloent-hi el dolor i la mort.

El Déu cristià no pot contemplar impassible la injustícia i el patiment. D'aquí la seva decisió d'habitar entre nosaltres per compartir les nostres càrregues. Per aquest motiu, la creu és l'emblema de l'Encarnació.

En Jesucrist, Déu ens revela que no es conforma a observar de lluny la història dels homes com qui contempla un escenari on succeeixen fets aliens a la seva vida. No és un espectador: és el protagonista.

No estem sols en l'existència, Déu ens acompanya. És l'Emmanuel (Is 7, 14), el "Déu que està amb nosaltres" (Mt 1, 23). No es limita a estar a favor nostre com un simple aliat circumstancial; ha vingut per fer-nos costat, per participar en les nostres dificultats i preocupacions.

L'Evangelí ens revela un Déu que fa camí amb nosaltres. N'és el principi i el final, l'Alfa i l'Omega (Ap 21, 6). Però també és el mateix camí (Jn 14, 6) i el caminant que ens acompanya malgrat no el reconeguem, com els deixebles d'Emaús (Lc 24, 13ss).

La Resurrecció és la plenitud de l'Encarnació. Jesús es fa present en la història d'una manera misteriosa. Ens sosté caminant al nostre costat, ens anima, guia, instrueix, consola, alimenta, cura... fins que assolim la meta del viatge, quan siguem nosaltres els qui habitem en Ell.

Preguntes per a reflexionar:

- 1.- De quina manera Déu es fa present a la meua vida?
- 2.- Què puc fer per tal que Déu sigui present en el món?
- 3.- Com es fa present Déu en els moments de dolor?

Textos:

- Is 7, 14 *"Doncs ara el Senyor mateix us donarà un senyal: la noia que ha d'infantar tindrà un fill i li posarà el nom d'Emmanuel (que vol dir: "Déu amb nosaltres")"*.
- Jn 1, 14 *"La Paraula s'ha fet carn i ha habitat entre nosaltres, i hem contemplat la seva glòria, glòria que té com a Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat."*
- Flp 2, 6-8 *"Jesucrist, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no res: prengué la condició de servent i es féu semblant als homes. Essent humà el seu aspecte, s'abaixà i es féu obedient fins a la mort, i una mort de creu."*

Bibliografia

- Josep Otón, *La mística de la Palabra*, Sal Terrae, Santander 2014.
- Xabier Pikaza, *Dios es Palabra*, Sal Terrae, Santander 2003.
- Josep M Rovira Belloso, *Qui és Jesús de Natzaret?* Ed. 62, Barcelona 2005.

Barcelona, desembre de 2015

La Delegació Diocesana de Pastoral familiar i l'equip de col·laboradors us desitgen un Sant Nadal i un fel·líc any nou 2016